

Sygn. akt: I C 1068/20 upr.

POSTANOWIENIE

Dnia 27 sierpnia 2020 r.

Sąd Rejonowy w Szczytnie, I Wydział Cywilny,

w składzie następującym:

Przewodniczący:	asesor sądowy Marcin Borodziuk

po rozpoznaniu w dniu 27 sierpnia 2020 r. w Szczytnie na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Kołu (...)

o zapłatę

z urzędu, w przedmiocie własności

postanawia:

stwierdzić swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazać do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Węgrowie, Wydziałowi Cywilnemu, jako właściwemu miejscowo do jej rozpoznania.

Sygn. akt I C 1068/20

UZASADNIENIE

postanowienia z dnia 27 sierpnia 2020 r.

Powódka M. P. wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od pozwanego Koła (...) w W. kwoty 5.001 złotych, wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 1 czerwca 2020 r., tytułem odszkodowania za szkody łowieckie wyrządzone przez zwierzynę łowną w uprawie trawy na działce nr (...)m obręb J., gm. P..

Wyjaśnienie podstawy prawnej postanowienia:

Zgodnie z art. 200 § 1¹ k.p.c. swoją własność sąd bierze pod rozwagę z urzędu w każdym stanie sprawy. Stosownie zaś do § 1² tego przepisu, niewłaściwość dającą się usunąć za pomocą umowy stron sąd bierze pod rozwagę z urzędu tylko do czasu doręczenia pozwu. Po doręczeniu pozwu sąd bierze tę niewłaściwość pod rozwagę tylko na zarzut pozwanego, zgłoszony i należycie uzasadniony przed wdaniem się w spór co do istoty sprawy.

Zasadą jest, że w procesie cywilnym powództwo wytacza się przed sąd pierwszej instancji, w którego okręgu pozwany ma miejsce zamieszkania (art. 27 § 1 k.p.c.). Pozwany jest osobą prawną, a powództwa przeciwko takiej osobie wytacza się według miejsca jej siedziby (art. 30 k.p.c.).

Ustawa procesowa przewiduje przy tym możliwość wytoczenia pozwu według tzw. „własności przemiennej”, jak to określa oddział 2 rozdziału 2 tytułu 1 księgi 1 części 1 Kodeksu.

Jednakże strona powodowa, reprezentowana przez zawodowego pełnomocnika będącego radcą prawnym, nie przytoczyła takich okoliczności, które uzasadniałyby właściwość Sądu Rejonowego w Szczytnie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). Samo powołanie się na fakt zaistnienia szkód łowieckich w obszarze właściwości Sądu Rejonowego w Szczytnie nie prowadzi do określenia właściwości tego sądu na podstawie art. 35 k.p.c.

Podstawę prawną wytoczonego powództwa zgodnie z treścią pozwu stanowi art. 46 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1995 r. Prawo łowieckie, zgodnie z którym dzierżawca lub zarządca obwodu łowieckiego jest obowiązany do wynagradzania szkód wyrządzonych w uprawach i płodach rolnych przez „dziki, łosie, jelenie, danielę i sarny”.

Z treści pozwu nie wynika przy tym, czy przedmiotowa „szkoda łowiecka” powstała właśnie przez tego rodzaju zwierzynę. Fakty w tym zakresie nie zostały przytoczone tak, jak tego wymaga art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.

Należy w tym miejscu przywołać pogląd wyrażony w uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2005 r., III CZP 28/05, zgodnie z którym „niepowołanie w pozwie okoliczności wynikającej z dołączonych dokumentów, uzasadniającej właściwość sądu, powoduje, że kwestia ta może się znaleźć poza zakresem kontroli na wstępnym etapie postępowania. Powyższe rozważania przemawiają za stwierdzeniem, że także wówczas, gdy z dołączonych do pozwu dokumentów wynikają okoliczności uzasadniające właściwość przemienną sądu, do którego pozew wniesiono, zachodzi potrzeba wskazania ich w treści pozwu” (OSNC 2006/4/61).

Zgodnie z art. 35 k.p.c. powództwo o roszczenie z czynu niedozwolonego wytoczyć można przed sąd, w którego okręgu nastąpiło zdarzenie wywołujące szkodę. W przypadku zaistnienia szkody łowieckiej z art. 46 ust. 1 pkt 1 Prawa łowieckiego nie sposób wywodzić, że odpowiedzialność pozwanego miałaby wynikać z jakiegokolwiek czynu. Czynem jest bowiem określone zachowanie się człowieka, a nie zwierzęcia.

Nawet gdy ustawodawca wprowadza odpowiedzialność na zasadzie ryzyka (art. 431, 433-436 k.c.), to jest to odpowiedzialność związana z czynami ludzkimi (jak wzniesienie budowli, posiadanie pojazdu mechanicznego, prowadzenie przedsiębiorstwa wprowadzanego w ruch siłami przyrody). Z kolei z art. 46 ust. 1 powołanej ustawy wynika odpowiedzialność za działalność o charakterze nie-ludzkim, bez wprowadzenia jakichkolwiek okoliczności ekskulpujących lub egzoneracyjnych.

Z samego faktu przekazania spraw tej kategorii do rozpoznania sądom cywilnym (art. 46e ust. 4 powoływanej ustawy), nie można wywodzić, że odpowiedzialność ta wynika z jakiegokolwiek czynu niedozwolonego.

Taki pogląd jest też prezentowany w orzecznictwie. Na gruncie dawnego stanu prawnego stwierdzono m. in., że roszczenie z tytułu szkody wyrządzonej przez zwierzynę łowną "znajduje samodzielną podstawę prawną w art. 44 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 1959 r. o hodowli, ochronie zwierząt łownych i prawie łowieckim (tak postanowienie Sądu Najwyższego z 20 marca 1990 r. IV CZ 45/90).

Sądowi znany jest pogląd odmienny, wyrażony m. in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z dnia 9 listopada 1990 r., IV CZ 288/90, zgodnie z którym właściwość do rozpoznania sprawy, w której chodzi o szkodę wyrządzoną w uprawach rolnych przez zwierzynę łowną, może być ustalona na podstawie art. 35 k.p.c. Pogląd ten nie zasługuje jednak na podzielenie. W szczególności niesłusznie odwołano się w uzasadnieniu tegoż postanowienia na art. 417 k.c., skoro przepis ten znajduje zastosowanie wyłącznie do sfery władczej (imperium) działalności Skarbu Państwa, nie zaś do szkód powstałych w związku z mieniem (dominium). Przede wszystkim jednak nie sposób odnosić odpowiedzialności z art. 46 ust. 1 powoływanej ustawy do przesłanek odpowiedzialności za czyn niedozwolony, skoro brak czynu, a odpowiedzialność nie nawiązuje w żaden sposób do winy (która nawet na gruncie odpowiedzialności na zasadach ryzyka stanowi przesłankę odpowiedzialności, tyle że dorozumianą, zaś pozwany brak winy może wykazać w procesie jako okoliczność ekskulpującą).

Już tylko na marginesie wspomnieć należy, że zachodzi wątpliwość czy powództwo w niniejszej sprawie zostało wytoczone z zachowaniem 3-miesięcznego terminu z art. 46e ust. 4 Prawa łowieckiego. Powódka nie wykazała tej okoliczności, jednak Sąd nie odrzucił pozwu kierując się treścią § 162 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości

z dnia 18 czerwca 2019 r. – Regulamin urzędowania sądów powszechnych. Pozew może odrzucić sąd właściwy do rozpoznania sprawy.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w sentencji.

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)

3. (...) K. ((...), (...)-(...) S.)(...) M. P. (...)

4. (...)

S.,(...)